

Omslagfoto: Tayla Kohler / Unsplash

Auteurs

Werkgroep gezamenlijke Kenniscentra HU: Gezond & Duurzaam Leven, Sociale Innovatie, Leren en Innoveren, Digital Business & Media

Inlichtingen

ilya.zitter@hu.nl

Datum

12 juli 2022

Versie

Definitief

Naamsvermelding-NietCommercieel-GeenAfgeleideWerken
4.0 Internationaal

**Missiegedreven
omgevingen.
Een conceptueel model
van de Kenniscentra van
Hogeschool Utrecht -
Welke bronnen zijn er
voor verdere verdieping?**

Welke bronnen zijn er voor verdere verdieping? (Bijlage c)

Het model voor missiegedreven omgevingen is opgebouwd uit generieke modellen. Bij ieder geselecteerd, generiek model zijn bronvermeldingen te vinden waarin het betreffende model verder wordt uitgediept. Tijdens het zoekproces naar een gezamenlijk conceptueel model, zijn we diverse bronnen tegengekomen. Hier is een kleine selectie van bronnen te vinden ofwel 'curated content': bronnen die wat ons betreft de moeite waard zijn wanneer het gaat om verdere verdieping rond missiegedreven omgevingen.

Position paper Learning Communities

Waarom de moeite waard?

Vanuit het landelijke Netwerk Learning Communities, een initiatief van de Human Capital Topsectoren en NWO (Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek) onder leiding van Nationaal Regieorgaan Praktijkgericht Onderzoek SIA, is een groep onafhankelijke onderzoekers van een groot aantal Nederlandse kennisinstellingen, waaronder lector Ilya Zitter (lectoraat Beroepsonderwijs), als Werkgroep Kennisbasis aan de slag gegaan met een kennissynthese rondom het concept 'Learning Community'. De position paper is een eerste aanzet tot deze kennisbundeling. Het betreft een 'levend document' dat in de komende tijd verder aangevuld en verrijkt kan worden door onderzoekers, praktijkprofessionals en beleidsmakers.

Referentie

Schipper, T., Vos, M., & Wallner, C. (Eds.). (2022). *Landelijk position paper Learning Communities (in opdracht van NWO)*. Zwolle: hogeschool Windesheim. Opgehaald op 16 mei 2022, van <https://humancapitaltopsectoren.wijzijnkatapult.nl/learning-communities/position-paper/>

Rapport ontwikkelwerkplaatsen

Waarom moeite waard?

In dit rapport wordt verslag gedaan van de resultaten van een onderzoek naar ontwikkelwerkplaatsen die zijn geïnitieerd en uitgevoerd. Het onderzoek vond plaats in de periode januari 2019 - juni 2020 door onderzoekers van de lectoraten: Innovatieve Maatschappelijke Dienstverlening, Participatie Zorg en Ondersteuning en Jeugd van het Kenniscentrum Sociale Innovatie en met ondersteuning van het Lectoraat Onderzoekend Vermogen van de Hogeschool Utrecht. De aanleiding voor dit onderzoek was dat het moment zich ervoor leent samen met facilitators en onderzoekers van deze werkplaatsen terug te blikken en vooruit te kijken. De bedoeling ervan was niet alleen een evaluatie uit te voeren maar tevens te leren van deze ervaringen en bij te dragen aan de verdere ontwikkeling en onderbouwing van de ontwikkelwerkplaatsen als een succesformule voor praktijkonderzoek.

Referentie

Kloppenborg, R., De Jonge, E. & Greven, K. (2020). *Wat werkt in ontwikkelwerkplaatsen? Een verkennend onderzoek naar werkzame factoren*. Utrecht: Hogeschool Utrecht. Opgehaald op 6 juni 2022, van <https://www.hu.nl/onderzoek/publicaties/wat-werkt-in-ontwikkelwerkplaatsen>

Rapport Rathenau Instituut

Waarom moeite waard?

Dit rapport bouwt verder op ons eerdere onderzoek naar living labs uit 2017. We schetsen op basis van literatuurstudie, interviews en drie domeinstudies een nieuw perspectief op de opschaling van living labs. We laten zien dat de maatschappelijke inbedding van innovaties niet pas op het eind een rol moet gaan spelen, maar dat het een begin, midden én eindpunt moet zijn. We kunnen daarbij leren van landbouw en ontwikkelingssamenwerking die al langer zorgen dat er continu wordt nagedacht over het opschalen van innovaties. Het rapport onderscheidt meerdere routes waarlangs betrokken partijen kunnen werken aan het inbedden van innovatie op grotere schaal en leidt tot vier lessen voor betere opschaling van lokale initiatieven.

Referentie

Broek, J. van den, I. van Elzakker, T. Maas en J. Deuten (2020). *Voorbij lokaal enthousiasme – Lessen voor de opschaling van living labs*. Den Haag: Rathenau Instituut. Opgehaald op 6 juni 2022, van https://www.rathenau.nl/sites/default/files/2020-02/Voorbij%20lokaal%20enthousiasme%20%E2%80%93%20Rathenau%20Instituut_2.pdf

Co-design canvas

Waarom moeite waard?

Het Co-Design Canvas is een instrument om samenwerkingen rondom maatschappelijke uitdagingen met verschillende betrokkenen open en transparant te starten, plannen, uitvoeren en evalueren. Het biedt een hulpmiddel aan overheden, burgers, bedrijven, non-profitorganisaties, kennisinstellingen en andere belanghebbenden om helder te kunnen communiceren en samenwerken. Het maakt verschillen in belangen, kennis, ervaring en machtsverhoudingen inzichtelijk, staat vanaf het begin stil bij gewenste positieve impact en concrete resultaten en zorgt ervoor dat ieders stem echt gehoord wordt.

Referentie

Smeenk, W., Köppchen, A. & Bertrand, G. (2020). *Het co-design canvas. Een empathisch co-design instrument met maatschappelijke impact*. Opgehaald op 6 juni 2022, van <https://www.inholland.nl/onderzoek/publicaties/het-co-design-canvas/>

Conceptueel artikel Living Labs

Waarom moeite waard?

The organization of supported and sustainable urban interventions is challenging, with multiple actors involved, fragmented decision-making powers, and multiple values at stake. Globally, urban living labs have become a fashionable phenomenon to tackle this challenge, fostering the development and implementation of innovation, experimentation, and knowledge in urban, real-life settings while emphasizing the important role of participation and co-creation. However, although urban living labs could in this way help cities to speed up the sustainable transition, urban living lab experts agree that, in order to truly succeed in these ambitious tasks, the way urban living labs are being shaped and steered needs further research. Yet, they also confirm the existing variation and opaqueness in the definition of the concept. This article contributes to conceptual clarity by developing an operationalized definition of urban living labs, which has been used to assess 90 sustainable urban innovation projects in the city of Amsterdam.

Referentie

Steen, K., & Van Bueren, E. (2017). The defining characteristics of urban living labs. *Technology Innovation Management Review*, 7(7).

Het conceptuele model voor missiegedreven omgevingen waarbij grensoverstijgend wordt samengewerkt, kan worden verkend vanuit de volgende vragen:

Wat is de potentiële meerwaarde?
Hoe zit het model in elkaar?
Welke theorie onderbouwt het model?
Hoe kun je het model gebruiken?
Om welke concepten gaat het?
Welke definities zijn er zoal?
Hoe hebben we het aangepakt?
Welke bronnen zijn er voor verdere verdieping?

De antwoorden op bovenstaande vragen zijn als losse documenten te downloaden via de projectpagina: [Missiegedreven omgevingen. Een conceptueel model van de Kenniscentra van Hogeschool Utrecht.](#)

De antwoorden zijn ook samen in één document te vinden: Missiegedreven omgevingen. Een conceptueel model van de Kenniscentra van Hogeschool Utrecht.